Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

ПРАЧЫТАЎ — ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ

Комуністычная партыя (бальшэвікоў) Беларусі

СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 112 (7553)
СЕРАДА 24 ЛІСТАПАДА 1943 г.
Цана 20 кап.

Совецкі народ і Чырвоная Армія ясна бачаць цяжкасці прадстаячай барацьбы. Але цяпер ужо ясна, што дзень нашай перамогі набліжаецца. Вайна ўступіла ў тую стадыю, калі справа ідзе аб поўным выгнанні акупантаў з Совецкай зямлі і ліквідацыі фашысцкага „новага парадку ў Еўропе“. (І. СТАЛІН).

Таварышу Лазару Маісеевічу КАГАНОВІЧУ

Цэнтральны Камітэт бальшэвіцкай партыі і Совет Народных Камісараў Саюза ССР горача вітаюць Вас, вернага саратніка Леніна і Сталіна, віднейшага дзеяча Комуністычнай партыі і Совецкай дзяржавы—у дзень Вашага пяцідзесяцігоддзя.

Ад усёй душы жадаем Вам, наш дарагі друг і таварыш, многіх год здароўя і далейшай плённай працы на дабро совецкага народа.

Цэнтральны Камітэт ВКП(б).
Совет Народных Камісараў Саюза ССР.

УКАЗ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Аб узнагароджанні Народнага Камісара шляхоў зносін тав. Кагановіча Л. М. ордэнам Леніна

У сувязі з 50-годдзем з дня нараджэння Народнага Камісара шляхоў зносін тав. КАГАНОВІЧА Л. М. і прымаючы пад увагу яго выдатныя заслугі перад партыяй і совецкім народам узнагародзіць тав. КАГАНОВІЧА Лазара Маісеевіча ордэнам ЛЕНІНА.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР
М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР
А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
21 лістапада 1943 года.

ХУТЧЭЙ АДНАЎЛЯЦЬ РАЗБУРАНУЮ ГАСПАДАРКУ!

Воіны Чырвонай Арміі крок за крокам вызваляюць ад нямецкіх разбойнікаў беларускую зямлю, яе гарады і вёскі. Над тысячамі насялёных пунктаў Магілёўскай, Гомельскай, Віцебскай і Палескай абласцей зноў развінаецца чырвоны сцяг свабоды і незалежнасці, сцяг вялікіх заваёў Кастрычніцкай рэволюцыі.

Крывяжэрная нямецкая арда, часова захапіўшы нашы гарады, ператварыла іх у груды развалін. Нямецкія захопнікі ўзрываюць будынкі фабрык і заводаў, школ і навуковых установ. Руіны і попел пакінула банда гітлераўцаў ад Чэрыкава і Крычава, ад Мсціслаўля і Клімавіч. Тысячы беларускіх вёсак спалены, а насельніцтва знішчана або пагнана на катаргу ў Германію.

Але як-бы ні шалелі гітлераўскія людаеды, ім не ўдалося і ніколі не ўдасца скарыць, умяртвіць нашу зямлю. Дзе пройдзе Чырвоная Армія—ажывае здратаваная зямля.

У жніўні гэтага года Соўнарком Саюза ССР і ЦК ВКП(б) прынялі пастанову «Аб неадкладных мерах па аднаўленню гаспадаркі ў раёнах, вызваленых ад нямецкай акупацыі». Гэта пастанова—канкрэтны план грандыёзнай работы па аднаўленню калгаснай гаспадаркі, МТС, чыгунак і жылля для калгаснікаў, рабочых і служачых у вызваленых раёнах. Гэта гістарычная пастанова паказвае, якія клопаты праяўляюць партыя і совецкі ўрад аб насельніцтве, якое выратавана ад нямецкіх акупантаў.

Справа чэсці і прамы абавязак партыйных і совецкіх арганізацый вызваленых раёнаў—давесці да кожнага рабочага, калгасніка, служачага пастанову СНК СССР і ЦК ВКП(б) і ўзняць масы на яе баявое выкананне. Прадстаіць вялікая стваральная работа. Вялікія задачы стаяць перад абласнымі, раённымі партыйнымі і совецкімі арганізацыямі.

Аднаўленчая праца распачалася з першых дзён у вызваленых нашых гарадах і вёсках.

У Касцюковіцкім раёне аднаўляюцца калгасы. Абагульваецца рабочая жывёла, транспарт, інвентар. Калгаснікі засыпаюць насенне для веснавой сяўбы. Адраджаецца прамысловасць: пушчан у ход промкамбінат, рад майстэрняў.

Такая-ж работа ідзе ў астатніх вызваленых раёнах.

І ўсё-ж аднаўленне як прамысловых аб'ектаў, так і калгасаў, соўгасаў, культурна - асветных установ, праходзіць не такімі тэмпамі, якія сёння патрэбны. Абласныя і раённыя партыйныя і совецкія арганізацыі не вычарпалі ўсіх рэсурсаў і магчымасцей.

Нельга сказаць, напрыклад, што ў Клімавіцкім раёне нічога не робіцца па адраджэнню зруйнаваных акупантамі прадпрыемстваў, калгасаў і культурна-асветных установ. Але раённыя арганізацыі маглі і абавязаны былі зрабіць значна больш.

Вялікую ўвагу зараз патрэбна накіраваць на адраджэнне калгасаў, на іх арганізацыйнае замацаванне і ўстанаўленне цвёрдай калгаснай дысцыпліны. Наступіла зіма, а з ёю і стойлавы перыяд жывёлы. Значыць, кожны кіраўнік калгаса, партыйныя і совецкія арганізацыі раёнаў павінны праявіць максімум увагі на гаспадарскі догляд жывёлы, на падбор самых старанных людзей па догляду за жывёлай.

Масава-выхаваўчая работа павінна стаяць у цэнтры ўвагі кожнай абласной і раённай партыйнай арганізацыі.

Насельніцтва раёнаў, вызваленых Чырвонай Арміяй, гарыць жаданнем хутчэй залячыць раны, нанесеныя акупантамі. Умела падбіраць людзей, згуртоўваць іх, даводзіць да кожнага совецкага чалавека поспехі Чырвонай Арміі і, апіраючыся на шырокі актыў, мабілізаваць грамадскасць на аднаўленне гаспадаркі ў раёнах, вызваленых ад нямецкай акупацыі,—баявая задача партыйных арганізацый.

«Нам неабходна поўнасцю ліквідаваць вынікі гаспадарання немцаў у раёнах, вызваленых ад нямецкай акупацыі. Гэта вялікая, агульнанародная задача. Мы можам і павінны вырашыць гэту цяжкую задачу за кароткі тэрмін». (Сталін).

Няма больш пачэснага абавязку, як дапамагаць нашай вызваліцельніцы — Чырвонай Арміі. І кожны рабочы, калгаснік, інтэлігент вызваленага раёна павінен жыць адным жаданнем: сваёй працай дапамагчы воінам Чырвонай Арміі хутчэй ісці на захад, ачышчаць нашу зямлю ад нямецкай навалачы.

Аднаўленне чыгунак, дарог, мастоў, тэлефоннай і тэлеграфнай сувязі паскорыць нашу перамогу, вызваленне нашай зямлі ад гітлераўскіх захопнікаў.

Прыкладзем усе сілы, мабілізуем усе рэсурсы на хутчэйшае аднаўленне разбуранай нямецкімі пагромшчыкамі гаспадаркі! Створым нармальныя ўмовы жыцця совецкім людзям у вызваленых раёнах! Дапаможам доблеснай Чырвонай Арміі мацней граміць і канчаткова разбіць гітлераўскую рабаўнічую армію і вызваліць усю нашу зямлю ад нямецкіх акупантаў!

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 19 ЛІСТАПАДА

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта, у выніку імклівага наступлення, у ноч на 19 лістапада авалодалі горадам і чыгуначным вузлом ОЎРУЧ. Прадаўжаючы наступленне, войскі фронта занялі больш 30 іншых насялёных пунктаў, сярод якіх КАРПІЛАЎКА, СТЫЧАНКА, ЛУБЯНКА, ДУБРОВА, МАРТЫНАВІЧЫ, ВАРАВІЧЫ, КАЎШЫЛА, НОВАЯ ДАРАГІНЬ, СТАРАЯ ДАРАГІНЬ, КАЦАЎШЧЫНА, ЛАСКІ, РАКОЎШЧЫНА.

На ЧАРКАСКІМ напрамку нашы войскі, паспяхова фарсіраваўшы ДНЕПР, авалодалі на правым беразе ракі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі праціўніка ЕЛІЗАВЕТАЎКА, БУДЗІШЧА, СВІДАВОК, ДАХНОЎКА, ВАСІЛІЦА, САСНОЎКА, ГЕРОНІМАЎКА і, працягваючы цясніць яго часці, вялі баі на подступах да горада ЧАРКАСЫ.

Па загаду Вярхоўнага Галоўнакамандавання нашы войскі, з прычыны нязручнасці займаемых пазіцый — пакінулі горад ЖЫТОМІР і занялі больш зручныя для абароны рубяжы.

У раёне РЭЧЫЦЫ нашы войскі, прадаўжаючы наступленне, палепшылі свае пазіцыі.

На другіх участках фронта—разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 18 лістапада нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 145 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 10 самалётаў праціўніка.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 20 ЛІСТАПАДА

На працягу 20 лістапада ў звіліне ДНЯПРА на паўднёвы захад ад ДНЕПРАПЯТРОЎСКА нашы войскі вялі наступальныя баі мясцовага значэння, у ходзе якіх значна палепшылі свае пазіцыі.

На ЧАРКАСКІМ напрамку нашы войскі прадаўжалі весці баі па пашырэнню плацдарма на правым беразе ДНЯПРА і палепшылі свае пазіцыі.

У раёне КОРАСТЫШАВА нашы войскі адбівалі атакі пяхоты і танкаў праціўніка і нанеслі яму значныя страты ў жывой сіле і тэхніцы.

У раёне ніжняга цячэння ракі ПРЫПЯЦЬ нашы войскі авалодалі раённым цэнтрам Кіеўскай вобласці НОВА-ШАПЕЛІЧЫ, а таксама занялі насялёныя пункты ЧЫСТАГАЛОЎКА, БУРАКОЎКА, СТАРАЯ КРАСНІЦА, ТОЎСТЫ ЛЕС і чыгуначныя станцыі ЯНАЎ, БУРАКОЎКА.

У раёне РЭЧЫЦЫ нашы войскі прадаўжалі наступленне і занялі некалькі насялёных пунктаў.

На другіх участках фронта—разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 19 лістапада нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 78 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 16 самалётаў праціўніка.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 21 ЛІСТАПАДА

На працягу 21 лістапада ў звіліне ДНЯПРА, на паўднёвы захад ад ДНЕПРАПЯТРОЎСКА, нашы войскі, працягваючы весці баі мясцовага значэння, авалодалі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі праціўніка БРАЦКІ, ЛЮБІМАЎКА, АЛЯКСАНДРА-БЕЛАВА, ВЛАДЗІМІРАЎКА, ЧАРНІГАЎКА, АЎДОЦЬЕЎКА, МАР'ЕЎКА і чыгуначнай станцыяй НЕЗАБУДЗІНА.

На поўдзень ад горада КРЭМЕНЧУГ нашы войскі, у выніку ўпартых баёў, зламалі супраціўленне праціўніка і авалодалі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі яго абароны УСПЕНСКАЕ, МАРОЗАЎКА, ЗЫБКАЕ, ІВАНАЎКА, КАМБУРЛЕЕЎКА, ОМЕЛЬНІК, БАЙДАКОВА, ЗАЛАТАРОЎКА.

У раёне КОРАСТЫШАВА нашы войскі працягвалі адбіваць атакі вялікіх сіл пяхоты і танкаў праціўніка і нанеслі яму вялікія страты ў жывой сіле і тэхніцы.

У раёне РЭЧЫЦЫ нашы войскі, прадаўжаючы развіваць наступленне, авалодалі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі праціўніка БЕРАГАВАЯ СЛАБАДА, ГОРВАЛЬ, ДЗЮРДЗЕВА, СВЯТОЕ, ДУБРОВА, ЕЛІЗАРАВІЧЫ, БУШАЎКА, КАБЫЛЁВА, ЛЯСНОЕ, ДУХАНАЎКА, РУДНЯ-БУРЫЦКАЯ, ВОЎЧАЯ ГАРА, ЯМПОЛЬ, АДАМАЎКА, СЦЯПАНАЎКА, ЗАСПА, ГАРАДОК, ГАРОШКАВА, БРОННАЕ, ЖМУРАЎКА, КАЗАЗАЕЎКА.

На другіх участках фронта—разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 20 лістапада нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 174 нямецкія танкі. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 13 самалётаў праціўніка.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 22 ЛІСТАПАДА

На працягу 22 лістапада ў звіліне ДНЯПРА на паўднёвы захад ад ДНЕПРАПЯТРОЎСКА нашы войскі прадаўжалі весці баі мясцовага значэння, у ходзе якіх палепшылі свае пазіцыі.

На поўдзень ад горада Крэменчуг нашы войскі авалодалі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі праціўніка ЧЫКАЛАЎКА, КАНСТАНЦІНАЎКА, АБРАМАЎКА, НЕДАГОРКІ, МІХАЙЛАЎКА, МАР'ЕЎКА, ВОЛЬНЫ ПАСАД, ВАРАШЫЛАЎКА, КУКАЛАЎКА.

У раёне ЧЭРНЯХОЎ і КОРАСТЫШАЎ нашы войскі прадаўжалі адбіваць атакі вялікіх сіл пяхоты і танкаў праціўніка і нанеслі яму вялікія страты ў жывой сіле і тэхніцы.

У раёне ніжняга цячэння ракі ПРЫПЯЦЬ нашы войскі прасунуліся наперад і з баямі занялі насялёныя пункты ЛЕНІНСК, СУВІДЫ, ПЕРКІ, ВЕЛЬЯМАЎ, КРАСНА, ЗІМОВІШЧА, БЕНІЎКА, СТАРЫЯ ШАПЕЛІЧЫ, КУРАНІ, ДЗЯНІСАВІЧЫ, УГЛЫ і чыгуначную станцыю ПРЫПЯЦЬ.

На захад ад РЭЧЫЦЫ нашы войскі, перамагаючы супраціўленне праціўніка, авалодалі насялёнымі пунктамі ШУПЕЙКІ, ХУТАР, КАКУЕВІЧЫ, ЗАЛАТУХА, НАВІНКІ, МАЛАДУШ, СТАРЫ БАРСУК, НОВЫ БАРСУК, ГРАБЯНЁВА, ІЗБЫНЬ, ДУБРАВІЦА, АМЕЛЬКАЎШЧЫНА, ЛУБЕНІКІ, КАТЛАВІЦА, ЗАРЭЧЧА, НОВАЯ АЛЯКСЕЕЎКА.

На поўнач ад ГОМЕЛЯ нашы войскі прадаўжалі весці баі па пашырэнню плацдарма на правым беразе ракі СОЖ і, зламаўшы супраціўленне праціўніка, авалодалі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі яго абароны ШАРСЦІН, НОВАСЁЛКІ, РАДУГІ, НОВЫ МІР, НОВАЯ ЖЫЗНЬ, СТАРАЕ СЯЛО, КАЛІНАЎКА, КОНІЧАЎ.

На другіх участках фронта — разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 21 лістапада нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 190 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 18 самалётаў праціўніка.

ПАРТЫЗАНСКАЯ ДАПАМОГА ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

Партызанскі атрад імені Аляксандра Неўскага, які дзейнічае ў адным з раёнаў Баранавіцкай вобласці, падарваў на мінах нямецкі эшалон. У выніку крушэння эшалон загарэўся. Партызаны перабілі ахову поезда, не далі гітлераўцам патушыць пажар. Згарэла 10 грузавых і легкавых аўтамашын, 14 зянітных гармат, 8 вагонаў і платформаў з рознымі воінскімі грузамі праціўніка.

Партызаны атрада імені Чкалава за першы тыдзень лістапада пусцілі пад адкос 22 варожыя эшалоны. Пры крушэннях разбіта 19 паравозаў, 104 вагоны і платформы, забіта і паранена 782 гітлераўскія салдаты і афіцэры.

Групы партызан гэтага-ж атрада ўзарвалі і спалілі на шасейных дарогах 6 мастоў, разбурылі 2.500 метраў лініі сувязі немцаў.

★

У ноч з 6 на 7 лістапада група партызан-камсамольцаў з атрада, які дзейнічае ў Пінскай вобласці, узарвала воінскі эшалон немцаў, які ішоў на фронт. Пры крушэнні разбіта многа платформаў з тэхнікай і забіта 90 гітлераўцаў.

Гэта-ж група знішчыла тэлефонную сувязь праціўніка працягласцю ў 200 метраў.

Другая група пінскіх партызан з засады на шасе знішчыла 3 штабныя нямецкія аўтобусы. Забіта 9 афіцэраў і некалькі салдат. На другім участку шасе партызаны ўзарвалі 3 масты і завалілі лесам праезды на працягу аднаго кіламетра. Рух на шасе спыніўся.

★

Атрымана паведамленне аб трох баявых днях партызанскага атрада Гомельскай вобласці.

8 ЛІСТАПАДА. Знішчана 6 аўтамашын, 4 павозкі, разбурана 8 мастоў на грунтавых дарогах, перабіта 125 немцаў. Узяты трафеі: аўтамат, 5 вінтовак, 1.500 патронаў.

9 ЛІСТАПАДА. Знішчана 5 аўтамашын, 3 павозкі, падарван паравы лакамабіль, забіта 69 немцаў.

10 ЛІСТАПАДА. Разбіта 14 аўтамашын, 51 матацыкл, 2 павозкі, пушчаны пад адкос 2 эшалоны з танкамі і аўтамашынамі. Узарвана ў 7 месцах чыгуначнае палатно. Забіта 20 немцаў.

МАГІЛА БАЙЦА

На беразе Сожа, ля роднае хаты,—
Курган невысокі —
Магіла салдата.
Бярозавым лісцем магіла заслана,
Ляжыць у магіле баец пахаваны.
І сосны і травы над рэчкаю чулі,
Як хлопца скасілі
Нямецкія кулі.
Ён біўся геройска, ды выпала пасці
У першае лета нямецкай напасці.
Гудзелі на Сожы трывожныя хвалі,
Салдаты магілу сябра засыпалі.
І грудзі прыкрылі яму рутай-мятай,
Каб снілася вечна бацькоўская хата.
Як сына прымала,
Зямля застагнала.
Паўзлі незлічоныя чорныя сілы,
Салдаты пакінулі з боем магілу.
Нялёгка адходзіць байцам давялося...
На край апусцілася хмурая восень:
Вятры бушавалі,
Шумелі асокі,
Стаяў пад вятрамі курган адзінокі.
Па Сожу журботныя хвалі хадзілі,
Па долі салдацкай яны галасілі,
Таварышы-ж воіна
Гэтай парою
Стаялі на-смерць пад сталіцай Масквою.
Аднойчы з вячэрняю яснай заранкай
Прыйшла на магілу сястра-партызанка.
Пад шопат бярозы
Пасеяла слёзы.
Як глянуў на слёзы празрыстыя месяц,
Пайшла партызанка сцяжынкаю ў лесе...
Ізноў засталася магіла панурай,
Мятлюгі кружылі,
Стагналі віхуры,
І вёсны ішлі, ды з вадой ледзяною,
І жоўты пясок не займаўся травою.
Калі-ж узыходзілі травы, дык вялі,
Бо чорныя хмары святло закрывалі,
Яліны гудзелі
Маркотна-маркотна,
Стаяла магіла салдата самотнай.
Ды памяць пра друга не можа памерці,
І помнілі друга салдацкія сэрцы,
Запаў ім у душы
Глыбока-глыбока
На беразе Сожа курган невысокі.
І кожны з іх мужна прабіцца імкнуўся
Хутчэй да палоннай зямлі Беларусі.
Чым бліжай там чуліся іхнія крокі,
Тым больш узнімалася сонца высока,
Тым больш ажыўляўся курган адзінокі.
Калі-ж ім, нарэшце, спаткаць давялося
На беразе Сожа
Прыгожую восень —
Кляновае лісце шляхі залаціла.
Салдаты прышлі да сяброўскай магілы.
Яны пакланіліся,
Скінулі каскі.
Шумелі ля берага хвалі ласкава,
Раслі на кургане зялёныя травы,
Цвілі на кургане чырвоныя краскі...
На іх калыхаліся цёплыя росы,
І кветкі не вялі на раннім марозе.
І воінаў храбрых ўсё гэта здзівіла:
Якая ў зямлі
Незвычайная сіла?
І так не дазналі тым радасным ранкам,
Што выраслі кветкі са слёз партызанкі.

Пятрусь БРОЎКА

ГЕРОІ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ПРАЦЫ

МАШЫНІСТ ЯНКОЎСКІ

Гэта было якраз у дні гераічнай бітвы пад Сталінградам. Аляксандр Аляксеевіч атрымаў заданне — у начны час правесці да фронта поезд з танкамі.

У шляху на састаў наляцелі нямецкія пікіроўшчыкі. Прамым нападаннем бомб быў разбіт і загарэўся адзін з вагонаў. Пажар мог дэмаскіраваць састаў. Тады тав. Янкоўскі, рызыкуючы жыццём, адчапіў пылаючы вагон і вывеў яго са станцыі. Танкі былі выратаваны.

У час бамбёжкі загінула ўся зменная брыгада. Аляксандр Аляксеевіч не пакідаў паравоз некалькі сутак. Адпачыць ён дазволіў сабе толькі тады, калі поезд з танкамі быў на месцы назначэння.

...На станцыі А. знаходзіўся састаў, гружаны боепрыпасамі. Самалёты праціўніка сталі бамбіць станцыю. Тав. Янкоўскі, пагарджаючы смерцю з-пад бомбаў вывеў поезд на перагон і гэтым папярэдзіў узрыў і небяспеку пажару іншых саставаў, якія знаходзіліся ў гэты час на станцыі.

У час вайны тав. Янкоўскаму двойчы давялося ўдзельнічаць у эвакуацыі абсталявання і чыгуначнай маёмасці — са станцыі Орша і станцыі Смаленск. Пры налётах варожай авіяцыі ён мужна стаяў на сваім пасту, заўсёды забяспечваў выкананне пастаўленай перад ім баявой задачы.

Водзячы воінскія эшалоны па франтавой чыгунцы, сваімі адважнымі дзеяннямі і самаадданай працай ён выратаваў у час бамбардыроўкі многа паяздоў з боепрыпасамі і рознай воінскай маёмасцю.

Паравоз, на якім сёння ездзіць адважны машыніст, быў атрыман ім з Ленінградскага вузла. Паравоз патрабаваў капітальнага рамонту. Янкоўскі арганізаваў сваю брыгаду і ў сціслы тэрмін прывёў паравоз ва ўзорнае тэхнічнае і культурнае становішча.

* * *

Тав. Янкоўскі на транспарце з 1927 года. Яшчэ да пачатку Айчыннай вайны, працуючы паязднымі машыністам у дэпо Орша, ён быў адным з лепшых перадавікоў-лунінцаў.

І вось зараз шаснаццацігадовы стаж яго выдатнай работы на транспарце адзначан самай высокай узнагародай—у ліку лепшых чыгуначнікаў Совецкага Саюза яму прысвоена званне Героя Соцыялістычнай Працы.

Старонкі працоўнай кніжкі тав. Янкоўскага, куды заносяцца адзнакі аб узнагародах, поўны запісаў. Там мы знаходзім: узнагароджан значком «Ударнику сталинского призыва», за ўзорную работу і праяўленую самаадданасць узнагароджан знакам «Почётному железнодорожнику», а нядаўна атрымаў медаль «За оборону Сталинграда».

Высокая ўзнагарода натхняе вернага сына беларускага народа, члена большэвіцкай партыі Аляксандра Аляксеевіча Янкоўскага на новыя працоўныя подвігі.

І. САВІЦКАЯ.

ЯК МАГА ХУТЧЭЙ АДБУДУЕМ РОДНЫ ГОРАД

Да прыходу немцаў горад Лёзна быў квітнеючым культурным цэнтрам раёна. Тут былі дзве сярэднія і адна няпоўная сярэдняя школы, кінотэатр, тры школьныя бібліятэкі, дзве бібліятэкі грамадскага карыстання, добра абсталяваная больніца, амбулаторыя, некалькі сталовых, магазінаў. У горадзе працавалі тэкстыльны камбінат, электрастанцыя, многа прамысловых арцелей. Усё гэта было створана нашымі людзьмі пры совецкай уладзе.

Але вось у горад уламіліся дзікуны-немцы. Яны пачалі грабіць, разбураць, паліць. Замест клубаў і кіно фашысцкія каты пабудавалі шыбеніцы. Дзесяткі совецкіх людзей былі павешаны, тысячы расстраляны, замучаны ў турмах і канцлагерах. Немцы імкнуліся заняволіць наш народ, зламаць волю да супраціўлення. Але ім гэта не ўдалося. Совецкія людзі змагаліся і глыбока верылі ў перамогу Чырвонай Арміі і яна прыйшла.

Пры адступленні фашысцкія бандыты спалілі знявечаны і паранены імі горад.

Насустрач воінам-вызваліцелям з лясоў і яраў вышаў народ. Радасна, на ўсе грудзі ўздыхнуў народ і пачаў аднаўляць жыццё на папялішчах і руінах. Перш за ўсё ўзяліся за набудову зямлянак, мастоў, рамонт уцалелых дамоў. Горад стаў аднаўляцца. Адноўлены ўсе совецкія ўстановы, сталі працаваць пошта, больніца, амбулаторыя, сталовая, адкрыліся школа, лазня, швейная і шавецкая майстэрні. Вядзецца дзейсная падрыхтоўка да пуску паравога млына, да адкрыцця бібліятэкі, кіно.

Усе жыхары гараць жаданнем як мага хутчэй адбудаваць свой родны горад, залячыць яго раны. Наперадзе яшчэ многа цяжкасцей, але мы ўпэўнены, што яны будуць пераможаны. Неабходна толькі з усёй сілай і настойлівасцю ўзяцца за справу.

Хуткім аднаўленнем разбуранай гаспадаркі дапаможам нашай слаўнай Чырвонай Арміі канчаткова разграміць ворага.

МАКСІМАЎ,
старшыня горсовета.

СЕРЖАНТ ВЕРА СТРУГАВЕЦ

Групу штурмавікоў у гэты раз павёў на баявое заданне маёр Гатціх. Паветраны стралок Вера Стругавец знаходзілася на самалёце старшага лейтэнанта Розава. Машына Розава ішла ў страю апошняй. За ёю крыху вышэй пакідалі пярысты след нашы знішчальнікі.

Штурмавікам была пастаўлена задача нанесці ўдар па пярэдняму краю варожай абароны. Маёр Гатціх дакладна вывеў сваю шасцёрку «Ілаў» на цэль.

Пасля другога заходу штурмавікі вярнуліся і пайшлі зваротным курсам. Самалёт Розава адстаў ад групы, разам з якой ішлі ястрабкі, што прыкрывалі штурмавікоў. З воблакаў вынырнулі два фашысцкія знішчальнікі «М-109». Убачыўшы адзіночны совецкі штурмавік, «Месершміты» ўзрадаваліся лёгкай здабычы. Адзін з іх нахабна праляцеў над самым штурмавіком. Немцы рашылі паздзеквацца над сваёй ахвярай.

— Трымайся, Вера. Сачы за імі, трымай кулямёт напагатове, патроны беражы,—загадаў тав. Розаў.

Упэўненасць пілота перадалася Веры. Гэта быў толькі трэці баявы вылет маладога стралка, але Вера не разгубілася. Рукі моцна сціснулі зброю, яна пільна сачыла за ворагам. «Месершміт» у другі раз стралой пранёсся над штурмавіком. Але Вера не страляла, яна чакала зручнага моманту. Фашыст развярнуўся і пачаў набіраць вышыню. Другі вораг ішоў проста на збліжэнне з самалётам Розава. Але вось Розаў зрабіў нечаканы манеўр, які адразу паставіў ворага ў нявыгаднае становішча. Стругавец у момант навяла кулямёт на ворага і дала працяглую чаргу па яго матору.

І вось радасць: «М-109» задыміўся, на ім успыхнула полымя і праз міг ён штопарам паляцеў уніз. Другі «М-109» знік недзе ў воблаках і больш не паказваўся.

Так скончыўся паядынак з «месерамі» маладой беларускай дзяўчыны Веры Стругавец. Гэта быў яе трэці баявы вылет і першая перамога. Перамога акрыліла маладую дзяўчыну. Яна прыдала ёй упэўненасці, мужнасці. І калі праз некаторы час зноў прышлося адбіваць атаку ворага, яна меткай чаргою збіла яшчэ адзін фашысцкі сцярвятнік.

— Я дала слова адпомсціць ворагу за сваю Беларусь і ўжо адкрыла рахунак помсты. Я збіла два «Месершміты». Гэта толькі пачатак.

Зараз Вера змагаецца на поўдні. Яна аддае сваёй справе ўсе сілы, уменне, волю. Далёка ў тыле застаўся Таганрог, Марыупаль, Бердзянск. Над імі не аднойчы лятала на сваім грозным штурмавіку сержант Вера Стругавец. Яна бачыла руіны гэтых гарадоў, папялішчы прыморскіх сёл, і яна помсціць ворагу.

Зноў і зноў прыпаўшы да кулямёта, яна імчыцца на захад.

П. СКІТАЎ,
старшы лейтэнант.

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ.

На Гомельскай парфюмернай фабрыцы

На парфюмернай фабрыцы імені Клары Цэткін, эвакуіраванай у свой час з Гомеля ў совецкі тыл, зараз асаблівая радасць і ажыўленне. Войскі Чырвонай Арміі ўступілі на тэрыторыю Беларусі і з баямі прасоўваюцца наперад. Ідуць баі за Гомель. Як радуе сэрца, што хутка наш слаўны Гомель зноў будзе совецкім!

На фабрыцы праца ідзе з такім энтузіязмам, што нават мясцовыя старажылы не памятаюць такіх гарачых дзён і такіх незвычайных вытворчых паказальнікаў.

З Гомеля было вывезена 29 вагонаў з абсталяваннем і гатовай прадукцыяй фабрыкі. Пагрузілі самае каштоўнае абсталяванне. Усё гэта дало магчымасць хутка разгарнуць вытворчасць на новым месцы.

На новым месцы ўсё давялося пачынаць спачатку. Пры мантажы машын нехапала дэталяў. І адну дэталь замянялі другой. На дапамогу прышла творчая думка. Усе гарэлі жаданнем — хутчэй пусціць у ход сваё любімае дзецішча. Кожны жадаў быць карысным удвое больш, чым раней. І хутка фабрыка выпусціла першую прадукцыю. Калі да вайны фабрыка давала прадукцыі за год на 5 мільёнаў рублёў, то на новым месцы калектыў даў на 7 мільёнаў рублёў.

Вялікі поспех прынёс прадпрыемству бягучы год. У першым квартале выканалі план на 105 процантаў, у другім на 152 проценты, у трэцім на 165. У гомельскіх парфюмершчыкаў ёсць усе падставы да таго, каб скончыць гадавую праграму ў лістападзе і даць дзяржаве прадукцыі звыш плана.

Франтавікі з вялікай павагай гавораць аб прадукцыі, якая выпускаецца гомельчанамі. Не так даўно з аднаго фронта да памяшкання фабрыкі пад'ехала некалькі машын і на іх для патрэб байцоў і камандзіраў было пагружана парфюмерыі на 1 мільён рублёў. Гомельчане паслалі беларускім партызанам 70 індывідуальных пасылак, у якіх было мыла, зубны парашок і адэкалон. Фабрыка адправіла кастрычніцкія падарункі франтавікам — 20.000 флаконаў адэкалону і духоў.

Гомельчане—інжынер Прытыкіна, начальнік цэха Бейль, стаханаўка Люба Друкер, Шклоўская працуюць, не пакладаючы рук. Яны імкнуцца быць дастойнымі слаўных воінаў Чырвонай Арміі, якія крок за крокам вызваляюць нашу родную Беларусь ад нямецкіх варвараў.

Е. САДОЎСКІ.

МАЛАДЫЯ ГЕРОІ ДОБРУША

★

ЮНЫЯ ПАДПОЛЬШЧЫКІ

Шэсць комсамольцаў — Ефім Ліс, Андрэй Шувалаў, Аркадзь Пятроў, Браніслаў Віткоўскі, Юрый Урсаў, Міхаіл Нікіцін— былі той групай, з якой выраслі потым і наш кавалерыйскі маладзёжны атрад, і наша падпольная комсамольская арганізацыя.

Трыццаць пяць чалавек налічвала ў сваіх радах да моманту вызвалення раёна ад нямецкай акупацыі наша комсамольская арганізацыя.

У цэнтры раёна—Добрушы было 16 комсамольцаў-падпольшчыкаў. Гэта былі юнакі і дзяўчаты ва ўзросце 17—20 гадоў, былыя вучні школ і тэхнікумаў, рабочыя фабрыкі, служачыя.

У суровых умовах падполля нашы комсамольцы не давалі спакою фашыстам, білі іх паўсюды, на кожным кроку.

З двара ў двор, з сяла ў сяло ішлі словы большэвіцкай праўды. Расла арганізацыя. Маладыя дзяўчаты і юнакі ішлі да нас, прыносячы з сабой палкую нянавісць да ворага.

Я вяла падрабязны дзённік. 1-га жніўня я запісала: «Комсамольцы Добруша выканалі заданне з чэсцю. Малайцы!». У маім дзённіку многа такіх запісаў.

Юныя падпольшчыкі з чэсцю выканалі свой абавязак перад Радзімай. Яны зробяць усё, каб дапамагчы партызанам і Чырвонай Арміі як мага хутчэй ачысціць родную Беларусь ад праклятых фашыстаў.

Вара ВЫРВІЧ,
сакратар Добрушскага РК ЛКСМБ.

Аб'ява нямецкага каменданта. Вялікія грошы абяцаў фашысцкі вылюдак за галаву Каці. Але дарэмна! Здрадніка не знайшлося!

Адважныя комсамольцы Добруша, арганізатары барацьбы моладзі супроць нямецкіх акупантаў. Злева направа: Міхась НІКІЦІН, Сяргей ЧУХЛОВІН, Вара ВЫРВІЧ (Каця), Аляксей БАШМАКОЎ і Ефім ЛІС.

Рахунак помсты

На чыгунцы Злынка — Закапыцце штодзень ляцелі пад адкос воінскія эшалоны. Немцы шалелі ад злосці, але напасці на наш след не маглі.

Федзя Кухараў быў адным з вопытнейшых падрыўнікоў атрада. Пад яго кіраўніцтвам мы аднойчы вечарам непрыкметна падкраліся да чыгункі. Паставіўшы бакавую ахову, мы падклалі міны пад рэйкі, а калі паказаўся поезд, адпаўзлі да лесу.

Неўзабаве эшалон праціўніка з танкамі і гарматамі наскочыў на адну міну і ўзляцеў у паветра. Праз некаторы час немцы пачалі рамонт, але на другой каляі ўзляцеў новы эшалон.

У гэтай баявой аперацыі асабліва вызначыліся комсамольцы Башмакоў, Алфееў, Дудкін.

Звыш сотні такіх баявых аперацый правялі партызаны комсамольска - маладзёжнага атрада імені Будзённага.

Мы білі ворага па найбольш адчувальных месцах. Група Валерыя Клыпіна атрымала заданне ўзарваць добрушскую электрастанцыю. Юныя патрыёты ўдала правялі гэту аперацыю. З кожным днём мы пашыралі поле сваёй дзейнасці. Нам усюды дапамагалі рабочыя і калгаснікі.

Самай юнай падпольшчыцай была дачка лясніка Ева Маскаленка. Ей споўнілася толькі 12 год, але яна ва многім дапамагала нам, выручала з цяжкага становішча. Не раз яна з кошыкам у руках ішла ў лес, нібы-та па грыбы. На самой справе яна прынасіла нам хлеб, бульбу, падрыхтаваныя яе мамай. Праскоўяй Нікалаеўнай.

На нашым рахунку помсты —110 раструшчаных воінскіх эшалонаў, дзве ўзарваныя электрастанцыі, лесазавод, торфазавод, сотні забітых немцаў.

У атрадзе была строгая канспірацыя. За ўвесь час баявой дзейнасці ні адзін юны падпольшчык не трапіў у рукі немцаў.

Міхась НІКІЦІН,
член аператыўнай шасцёркі атрада імені Будзённага.

Таямнічы выбух

Кароткай вясенняй ноччу ў Гомелі пачуўся выбух. Узляцела ў паветра электрастанцыя.

Гомельскую электрастанцыю ў тую кароткую вясеннюю ноч узарвалі мы, члены падпольнай комсамольскай арганізацыі і байцы атрада імені Будзённага. Мы зрабілі гэта нягледзячы на ўсе цяжкасці, на ўсе рагаткі паліцыі, каменданта, управы. Член нашай арганізацыі Канстанцін Пузікаў служыў у першай кампаніі каменданта горада. У свята ён прыязджаў у Добруш наведаць родных. На зваротным шляху ён адвозіў тол і складваў яго ва ўмоўленым месцы. Так нам удалося пераправіць неабходную колькасць тола, дастатковую для таго, каб узарваць электрастанцыю.

У вызначаны тэрмін я і комсамолец Шабаронін рушылі ў горад, каб ажыццявіць даўно задуманую справу. Нас не затрымаў ні адзін патруль, ні адзін вартавы. Мы ведалі пароль, устноўлены на гэты дзень камендантам. Нам паведаміў яго Пузікаў, які завяваў да гэтага часу ў салдаткампаніі поўнае да сябе давер'е.

Калі электрастанцыя ўзляцела ў паветра, мы ціха спусціліся да ракі. Я пераплыў Сож. Майго друга Шабароніна скасіла варожая куля.

А Пузікаў зараз служыць у дзеючай часці Чырвонай Арміі.

Васіль БАНДАРЭНКА.

★

ТАВАРЫШ БРАНІСЛАЎ

Немцы расстралялі бацьку і матку Браніслава. Расстралялі за тое, што яны беларусы.

Браніслаў пайшоў з роднай вёскі. Так было трэба. Сэрца кіпела помстай. Ен хацеў асабіста біць ворага, біць агнём, жалезам, уласнымі рукамі. З тых пор Браніслаў стаў выконваць заданні, поўныя рызыкі і адвагі, стаў байцом атрада імені Будзённага.

Ранняй вясной немцы гналі на ўсход войскі, грузы, боепрыпасы. Праз станцыю Добруш праходзілі сотні эшалонаў. Падабрацца да чыгункі было цяжка. Кожны кілометр на ўчастку Добруш—Злынка ахоўвалі 30—40 салдат, узброеных кулямётамі і мінамётамі.

Правесці атрад да чыгункі ўзяўся Браніслаў. Ен зрабіў гэта бліскуча, з майстэрствам. Удзень ён падабраўся да палатна, залёг ва ўкрыцці і стаў наглядаць.

З наступленнем цемнаты да Браніслава падыйшлі падрыўнікі. У той момант, калі патрулі аддаліліся, ён правёў падрыўнікоў да палатна. Чарговы эшалон ворага ўзляцеў у паветра. Шэсць вагонаў з фрыцамі былі поўнасцю разбіты.

А колькі паліцэйскіх атрадаў і валасных упраў разграмілі маладыя мсціўцы з дапамогай Браніслава! Зімой толькі ў адных Нова-Грамыках было знішчана 30 фашысцкіх бандытаў.

Браніслаў змагаўся храбра, пагеройску і загінуў ён, як герой. Фашысты за ім сачылі, на яго наладзілі засаду. Паранены ў ногі, сыходзячы крывёю, ён працягваў адбівацца. Ен не даўся жывым у рукі ворагу. Немцы схапілі яго, калі ён падсечаны кулямётнымі і аўтаматнымі чаргамі, быў мёртвы.

Ен быў нашым любімцам, малады беларускі юнак Браніслаў Віткоўскі. Мы ніколі не забудзем яго, храбрага комсамольца, нашага песенніка-весельчака, баявога таварыша. Ен быў і застаўся для нас прыкладам чэснага служэння радзіме.

Ефім ЛІС.

АРЛІНАЕ ПЛЕМЯ

У Добрушы і Нова-Беліцы з'явіліся непрыкметныя для немцаў, няўлоўныя і бязлітасныя мсціўцы. Іх праца праходзіла вельмі скрытна. Яны дзейнічалі кароткімі ўдарамі, не пакідаючы пасля сябе ні слядоў, ні ўлік. І толькі цяпер, калі на ўцалелых дамах Добруша і Нова-Беліцы зноў з'явіліся шыльды совецкіх устаноў, гаража не ўбачылі сваіх герояў. У Добрушы, у Нова-Беліцы і ў суседніх вёсках працавалі комсамольскія падпольныя арганізацыі. Іх узначальвала маладая дзяўчына Вара Вырвіч.

У адной вёсцы Вара арганізавала першую падпольную комсамольскую арганізацыю. У яе ўступілі маладыя дзяўчаты, якія жадалі горача дапамагаць сваёй аднагодцы разведкай. Комсамольцы прывыклі да Вары, бачылі ў ёй разумнага, энергічнага і смелага камандзіра. Аднойчы хтосьці сказаў, што яму больш спадабаецца імя не Вара, а Каця, аб якой пяецца ў песні. Хтосьці назваў яе за вячэрай Каццяй і з таго часу Вару пачалі называць Каццяй.

Пасля крушэння паяздоў пад Гомелем немцы ўзмацнілі ахову чыгунак. Участак, на якім Каця падарвала два паязды, стаў настолькі небяспечным, што яна ўвяла сваю групу ў густыя лясы, пад Добрушам. Камандаванне партызанскага атрада ўбачыла ў маладой дзяўчыне вялікія арганізатарскія здольнасці. Ей даручылі работу вялікага маштабу— стварыць у Добрушскім раёне падпольную комсамольскую арганізацыю і згуртаваць вакол яе моладзь.

Хутка Каця аб'еднала дыверсійныя маладзёжныя групы ў адзін атрад. Асаблівасць гэтага атрада заключалася ў тым, што ўсе яго байцы былі на конях, якіх яны адбілі ў немцаў. Народныя мсціўцы з'яўляліся ўсюды. Яны грамілі немцаў і каралі здраднікаў. Паліцыя разбеглася з раёна, і атрад абаснаваўся ў добрушскіх лясах.

Член падпольнай комсамольскай арганізацыі Бандарэнка, прабраўшыся ў Гомель, спаліў 208 бочак бензіна. У Гомелі ў Бандарэнкі з'явілася 20 самаадданых памочнікаў. Комсамольцы высачылі чатыры вадакачкі на рацы Сож. Маторы качалі ваду, падавалі яе для немцаў у горад. Комсамольцы Лысачук, Юхневіч і Дацэнка па заданню Бандарэнкі ўзарвалі на двух вадакачках рухавікі і насосы.

Комсамольцы Аліфірэнка, Леуськоў і Бародкін разведалі гомельскі радыёвузел, тэлефонную гарадскую і міжгародную станцыі. Маладыя патрыёты ашукалі немцаў і спалілі гэтыя аб'екты.

Група Бандарэнкі атрымала ад Каці задачу пашырыць сваю дзейнасць, распаўсюджваючы яе не толькі на адзін Гомель. Члены арганізацыі, якія працавалі ў Нова-Беліцы, узарвалі перакідны мост праз чыгунку. Сам Бандарэнка ў Нова-Беліцы падарваў склад боепрыпасаў.

Да моманту злучэння з Чырвонай Арміяй група Бандарэнкі ўжо налічвала 50 комсамольцаў, якія самаадданa працавалі па заданнях Каці. А партызанскі комсамольска-маладзёжны атрад імені Будзённага дзёрзка дзейнічаў на чыгунцы. Комсамольцы атрада правільна зразумелі свае задачы ў момант наступлення Чырвонай Арміі — воддаль ад лініі фронта біць нямецкія рэзервы, затрымліваць іх на дальніх подступах да фронта.

Дыверсійная група комсамольца Алфіева пусціла пад адкос 24 эшалоны, група комсамольца Аляксея Башмакова таксама падарвала 24 эшалоны. Комсамольская падпольная арганізацыя, члены якой працавалі на чыгунках у Добрушы, Нова-Беліцы, Гомелі і вёсках, якія прылягаюць да іх, забяспечвала атрад разведкай, расклейвала лістоўкі і займалася дыверсіяй.

Калі ў Добрушы ў Івана Панкова немцы забілі бацьку, адпомсціць акупантам узяліся комсамольцы-падпольшчыкі Ляўкоў і Шунцаў і 16-гадовая Наташа Малышава. Яны ўзарвалі дом бургомістра і начальніка паліцыі. Але ворагам павязло, яны засталіся жывыя. Тады 20-гадовы Іван Панкоў пранікнуў ноччу ў Добруш, увайшоў у кватэру начальніка паліцыі, забраў яго сумесна з жонкай, захапіў сумку з дакументамі, вывеў за горад здраднікаў і расстраляў іх.

У Добрушы ў падполлі працавала 16 комсамольцаў. Наташа Малышава ў горадзе ўзарвала два грузавікі і спаліла 7 бочак бензіну. Яна, як і Дуся Лукашова, распаўсюджвала лістоўкі. Самым падыходзячым месцам Наташа лічыла кірмаш. Аднойчы, калі на кірмашы паявіліся лістоўкі, немцы акружылі яго і пачалі ўсіх абшукваць. У Наташы ў гэты час было 20 нераспаўсюджаных лістовак. У таўчаі яна клала іх у кішэні салдат, афіцэраў і потым, убачыўшы дачку бургомістра, непрыкметна паклала ёй у кошык астатнія.

Выдатна працавалі вясковыя падпольныя арганізацыі.

Весткі вясковых комсамольцаў былі надзвычай каштоўныя. Атрад імені Будзённага заўсёды быў у курсе справы: колькі пайшло немцаў на партызан і чым яны ўзброены.

Комсамольцы Добруша выратавалі ад нямецкай катаргі 600 сваіх аднагодкаў. Многа слаўных спраў у імя радзімы было зроблена імі пад кіраўніцтвам Каці.

Комсамольская падпольная арганізацыя, якой кіравала Каця, паказала цудоўную арганізаванасць. За ўвесь час яе дзеяння ні адзін падпольшчык не трапіў у рукі немцаў. Чатыры комсамольцы загінулі ў адкрытым баю. У гэтай арганізацыі не было ніводнага правалу.

* * *

У гэтыя дні ў Добрушскім райкоме комсамола шумна. Да Вары прыходзяць маладыя хлопцы ў нямецкім адзенні, дзяўчаты ў мадзьярскіх шынелях—члены атрада імені Будзённага, заходзяць пажылыя людзі і з пашанай вітаюцца з Варай, па-ранейшаму называючы яе Каццяй.

Зараз у райкоме ідзе падлік паяздоў праціўніка, якія былі пушчаны пад адкос юнымі мсціўцамі. Лічаць забітых немцаў, узарваныя масты, машыны і спаленыя склады. 150 комсамольцаў вышлі з падполля. Райком вызваленага раёна ўзначальвае Каця— Вара Вырвіч—адна з найбольш адданых дочак нашай Радзімы.

Л. КОРАБАЎ.

Горад ДОБРУШ.

Па Совецкаму Саюзу

НОВЫ ЗАВОД У СІБІРСКІМ СТЭПЕ

У сібірскім стэпе ў дні айчыннай вайны вырас новы магутны завод «Цяжстанкагідрапрэс». Ужо выраслі стройныя кварталы новых цэхавых карпусоў. Дзейнічае ўжо больш дзесяці цэхаў. Наладжан выпуск прадукцыі. Металургі і машынабудаўнікі, турбіншчыкі і будаўнікі совецкіх караблёў атрымаюць з новага завода багатае індустрыяльнае аснашчэнне. Новы завод будзе выпускаць за год толькі вялікіх унікальных станкоў прыкладна на два Уралмашы.

РАЗВІЦЦЁ ЖЫВЕЛАГАДОЎЛІ У МАСКОЎСКАЙ ОБЛАСЦІ

Маскоўская область дасягнула сур'ёзных поспехаў у развіцці грамадскай жывёлагадоўлі. За 9 месяцаў гэтага года план вырашчвання буйнай рагатай жывёлы перакрыт на 36 процантаў, выканана заданне па мясапастаўках. У Каломенскім раёне зараз маецца ферм на 31 больш, чым у даваенны час. Вырасла і пагалоўе жывёлы. Некалькі тысяч галоў жывёлы накіравана ў раёны, вызваленыя ад нямецкай акупацыі.

18.000 ЖЫЛЫХ ДАМОЎ

У вызваленых раёнах Калінінскай області пабудавана і аднаўлена 18.306 жылых дамоў калгаснікаў пры плане будаўніцтва 18.220. Больш 63.000 чалавек, у тым ліку 13.234 пражываючых у зямлянках, перасяліліся ў адбудаваныя дамы. Брацкую дапамогу ў аднаўленні і пабудове дамоў аказалі пацярпеўшым калгаснікам калгасы ўсходніх раёнаў області, якія не былі пад гнётам нямецкіх акупантаў.

ПАДАРУНКІ ЛЕНІНГРАДУ

З поўдня і з поўначы нашай краіны — з сонечнай Кіргізіі і аўтаномнай рэспублікі Комі, палова тэрыторыі якой размешчана за Палярным кругам, прыехалі ў Ленінград пасланцы брацкіх народаў. Яны прывезлі сюды плады сваёй зямлі: дэлегацыя Кіргізіі— 39 вагонаў харчовых прадуктаў, Комі АССР—2.000 тон высокаякаснай нафты.

Госці наведалі заводы і фабрыкі, ваенныя караблі і школы, пабывалі ў воінаў Ленінградскага фронта.

Брыгадзір комсамольскай брыгады імені Ф. Смалячкова Тацяна Серова (Н-скі завод), якая выконвае нормы на 200 процантаў.

Метал, вугаль, хлеб для фронта

У адказ на заклік таварыша Сталіна па ўсёй Совецкай Краіне разгортваецца социялістычнае спаборніцтва. Працоўныя бяруць абавязацельствы даць фронту як мага больш метала, вугалю, хлеба. Так, напрыклад, калектыў аднаўленага Нова-Краматорскага завода імені Сталіна абавязаўся у 1944 годзе павялічыць выпуск машын у паўтары разы. Перадавыя стахановцы завода сістэматычна перавыконваюць нормы.

Новыя станцыі Маскоўскага метрапалітэна

20 лістапада пачалася нармальная эксплаатацыя двух новых станцый Маскоўскага метрапалітэна імені Л. М. Кагановіча — «Новакузнецкай» і «Павялецкай». Новыя станцыі метро з'яўляюцца выдатным дасягненнем совецкай тунельнай тэхнікі, архітэктуры і мастацтва. Яны аформлены мрамарам рознага колеру, мастацкім роспісам, бронзай і скульптурай. За першыя шэсць гадзін новыя станцыі метрапалітэна абслужылі 68.000 пасажыраў.

Аднаўленне гаспадаркі Смаленскай області

За 10 месяцаў гэтага года ў Смаленскай області пабудавана і аднаўлена 39.211 дамоў калгаснікаў.

За кароткі тэрмін пасля выгнання ворага ў калгасах створана 3.135 малочных, 2.110 авечагадоўчых і 1.411 свінагадоўчых ферм. Пабудавана звыш 1.500 двароў для жывёлы.

У області працуюць 54 МТС, аднаўляюцца яшчэ 36 МТС.

На вызваленай Смаленшчыне аднаўлена 25 гарадскіх бальніц і 84 сельскіх. Дзейнічаюць 129 амбулаторый, 310 фельчарска-акушэрскіх пунктаў.

У 36 раёнах адноўлены і працуюць 980 пачатковых, 253 няпоўных сярэдніх і 39 сярэдніх школ.

Санаторыі і дамы адпачынку

Уступаюць у строй новыя санаторыі і дамы адпачынку ВЦСПС для рабочых металургічнай, горнай, кокса-хімічнай і іншых галін прамысловасці.

У снежні адкрываюцца санаторыі агульнага тыпу і дом адпачынку ў Чэлябінскай області. Тут будуць адпачываць і лячыцца транспартнікі, рабочыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі прадпрыемстваў Златауста. Першую партыю хворых прыме здраўніца паблізу Кунгура, Молатаўскай області.

Адкрываюцца два санаторыі ў Кемераўскай області для вугальшчыкаў і адзін у Сталінску для металургаў.

Новыя дамы адпачынку атрымаюць рабочыя абаронных прадпрыемстваў Новасібірска і Томска. Абсталёвана здраўніца для шахцёраў Анжэра-Суджэнска. Адкрываецца дом адпачынку каля Сталінграда.

Новы плакат для моладзі

ЦК ЛКСМБ выдаў плакат «Чырвоная Армія ўступіла на беларускую зямлю» тыражом у 10.000 экземпляраў.

Плакат мастацка афармлен. У ім ярка адлюстравана гераічная барацьба Чырвонай Арміі і беларускіх партызан, якія змагаюцца за шчасце і незалежнасць нашай Радзімы. Тут мы бачым і слаўных совецкіх генералаў, пад кіраўніцтвам якіх крок за крокам вызваляецца Беларусь. Кожны малюнак суправаджаецца трапным подпісам.

У плакаце ярка адлюстраван адзін з баявых эпізодаў гераічнай барацьбы маладых беларускіх патрыётаў.

...Няроўны бой маладых народных мсціўцаў з бандай гітлераўцаў. Гэта 17 комсамольцаў з аб'яднання слуцкіх партызан, дзе камандзірам Віктар Драздовіч. Да апошняга патрона б'юцца комсамольцы. Больш 100 гітлераўцаў знішчылі героі. А калі выйшлі боепрыпасы, яны закапалі зброю з надпісам: «Паміраем за Радзіму, за Сталіна».

Плакат заклікае партызан і партызанак, юнакоў і дзяўчат Беларусі магутнымі ўдарамі па нямецкіх акупантах з тыла дапамагаць Чырвонай Арміі хутчэй вызваліць родную Беларусь.

Поспехі беларускага спартсмена

У горадзе Горкім працуе вядомы беларускі спартсмен, чэмпіён Чырвонай Арміі, майстар спорта СССР Сабковіч.

Беларускі спартсмен тав. Сабковіч беспярэпынна ўдасканальвае свае поспехі. Нядаўна ў Горкім адбыўся агульнагарадскі спартыўны вечар-канцэрт. Вёў праграму заслужаны майстар спорту ордэнаносец лейтэнант Папоў. Ён паведаміў сабраўшымся, што тав. Сабковіч неаднаразова ўстанаўліваў рэкорды як на беларускіх рэспубліканскіх, так і на армейскіх спаборніцтвах. Спартыўная спецыяльнасць тав. Сабковіча—штанга, але ён спартсмен рознастайны і мае выдатныя паказчыкі ў партэрнай гімнастыцы і французскай барацьбе.

На вечары ў г. Горкім тав. Сабковіч выступаў як прадстаўнік Совецкай Беларусі. Ён выжаў двума рукамі штангу вагой у 133 кілограмы, паказаў сваё майстэрства ў партэрнай гімнастыцы, а таксама прыняў удзел у паказальнай французскай барацьбе.

Міжнародная інфармацыя

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў ІТАЛІІ

На фронце англійскай 8-й арміі ў Італіі паспяхова дзейнічалі патрулі. На адным участку фронта, дзе англійскія войскі занялі вёску, адбываліся жорсткія баі. На фронце амерыканскай 5-й арміі зноў актыўна дзейнічала артылерыя праціўніка. Нягледзячы на дажджы і энергічнае супраціўленне праціўніка, англійская 8-я армія прасунулася 20 лістапада амаль на 6 міль.

Барацьба італьянскіх партызан

Па атрыманых у Швейцарыі вестках, гітлераўскія войскі, падтрыманыя бамбардыроўшчыкамі, атакавалі 16 тысяч італьянскіх партызан у раёне паміж возерам Лаго Маджорэ і горадам Лугано. Немцам, аднак, не ўдалося разграміць партызан, якія адышлі на вельмі ўмацаваныя пазіцыі ў гарах. У Паўночнай Італіі працягваюцца дыверсійныя акты супроць гітлераўскіх акупантаў. 16 лістапада выбухам бомбы было знішчана памяшканне штаба.

Становішча ў Аўстрыі

Турэцкая газета «Ла цюркі», спасылаючыся на расказ адной асобы, якая прыбыла на-днях з Вены ў Стамбул, перадае, што ў Аўстрыі стварылася вельмі напружанае становішча. 5 лістапада каля 9 гадзін вечара, у трамваі на адной з вуліц Вены адбылася сур'ёзная сутычка паміж гітлераўцамі і групай пасажыраў. Важаты трамвая быў вымушан спыніць вагон. На лініі стварылася пробка: у бойку ўмяшаліся многія пасажыры з іншых трамваяў, завязалася пабоішча, ранена было з абодвух бакоў 20 чалавек. Усе яны былі дастаўлены для допыту ў аддзяленне гестапо. Гестапаўцы арыштавалі 45 удзельнікаў сутычкі. Вуліца была акружана, і рух па ёй аднавіўся толькі на наступны дзень.

У апошні час, піша далей газета, у Вену прыбыла многа гестапаўцаў і розных вышэйшых гітлераўскіх чыноўнікаў. У Бадэне, паблізу Вены, адбывалася нарада прадстаўнікоў гітлераўскіх улад, у тым ліку шэфаў аддзяленняў гестапо. Абмяркоўвалася становішча ў Аўстрыі. Гаўляйтар гэтага раёна, які выступаў на нарадзе, патрабаваў узмацнення барацьбы супроць «паражэнцаў і распаўсюджвальнікаў трывожных чутак».

Асоба, якая прыбыла з Вены, расказвала таксама, што ў Аўстрыі распаўсюджваецца многа антыгерманскіх лістовак. У адной з іх, у прыватнасці, гаворыцца: «Немцы, якія акупіравалі нашу краіну, з'яўляюцца смяротнымі ворагамі Аўстрыі і аўстрыйцаў».

Налёты на Германію

У Лондане афіцыйна абвешчана аб тым, што бамбардыроўшчыкі «Лятаючая крэпасць» у суправаджэнні самалётаў знішчальнай авіяцыі атакавалі ў дзень 19 лістапада рад аб'ектаў Заходняй Германіі. Нямецкія знішчальнікі не аказвалі супраціўлення. У ноч на 20 лістапада самалёты англійскай бамбардыровачнай авіяцыі зрабілі налёт на розныя аб'екты Рэйнскай області.

Балгарская газета заклікае насельніцтва Сафіі пакінуць горад

Пасля налёту авіяцыі саюзнікаў на Сафію балгарская газета «Дзённік» змясціла артыкул, у якім заклікае насельніцтва горада пачаць добраахвотную эвакуацыю. «Кожны момант,—піша газета,—мы чакаем паўтарэння налётаў. Пагэтаму было-б разумна, каб тыя грамадзяне, якія маюць адпаведную магчымасць і не звязаны з неабходнай працай у сталіцы, эвакуіраваліся-б добраахвотна. Добра было-б таксама эвакуіраваць жанчын з дзецьмі і старыкоў».

Французскія патрыёты помсцяць здраднікам

З Парыжа паведамляюць, што на-днях там быў забіт двума невядомымі асобамі генерал Філіпон. Ён быў на службе ў лавалеўскай паліцыі.

Лонданскае радыё паведамляе, што французскія патрыёты застрэлілі начальніка лавалеўскага аддзела прапаганды Андрэ Бонамі.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

Б-3812.

Пачатак зімовага сезона ў Другім Беларускім тэатры

21 лістапада пастаноўкай п'есы В. Вольскага «Несцерка» пачаў свае гастролі ў горадзе Орэхава-Зуеве Другі Дзяржаўны Беларускі тэатр.

Галоўную роль—роль Несцеркі бліскуча выканаў народны артыст БССР А. Ільінскі. Спектакль меў вялікі поспех. Гледачы добра сустрэлі калектыў выканаўцаў.

На спектаклі прысутнічалі старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР тав. Наталевіч, сакратар ЦК КП(б)Б па прапагандзе тав. Гарбуноў, намеснік старшыні Соўнаркома БССР тав. Грэкава, беларускія пісьменнікі, кампазітары, мастакі і прадстаўнікі партыйных, совецкіх і грамадскіх арганізацый горада Орэхава-Зуева.

Школьныя прылады—вызваленым раёнам

Наркомасветы БССР накіраваў у вызваленыя раёны Беларусі вялікую колькасць падручнікаў, наглядных дапаможнікаў і розных вучэбных прылад.

Толькі ў Віцебскую область накіравана 30 тыс. геаграфічных карт, каля 9 тыс. падручнікаў, 4 тыс. ручак, 200 скрынак пер'яў, 2.675 штук чарнільных парашкоў, 10 тыс. флаконаў тушы, 200 скрынак фарб і 60 тыс. сшыткаў.

У Гомельскую і Магілёўскую області паслана па 100 тысяч сшыткаў.

У бліжэйшы час школы вызваленых раёнаў атрымаюць 302 тысячы падручнікаў для ўсіх класаў.

Медыцынская дапамога насельніцтву

За кароткі тэрмін у Крычаўскім раёне арганізавана 6 медыцынскіх пунктаў, якія клапатліва абслугоўваюць мясцовае насельніцтва. У горадзе працуе амбулаторыя і інфекцыйнае аддзяленне бальніцы. Кожны дзень амбулаторыю абслугоўвае 30—35 чалавек.

У хуткім часе пачне працаваць бальніца і яшчэ некалькі медпунктаў у сельсоветах.

У Крычаў прыбыла партыя медыкаментаў, інструментаў і перавязачных матэрыялаў.

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ. У баях з немцамі вызначыўся малодшы лейтэнант лётчык беларус Фёдар Бесарабскі. Тав. Бесарабскі ўзнагароджан ордэнам Чырвонага Сцягу.